

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА В ШКОЛІ

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ КООРДИНАЦІЇ У ДІВЧАТ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ РИТМІЧНОЇ ГІМНАСТИКИ

Марченко С.І., Захарова Є.Г.

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

DOI: 10.17309/tmfv.2015.2.1135

Анотація. Мета дослідження: експериментально перевірити ефективність застосування засобів ритмічної гімнастики, які були систематизовані для розвитку координаційних здібностей дівчат молодших класів.

Методи дослідження: метод теоретичного аналізу та узагальнення літературних джерел, метод контрольних випробувань, педагогічний експеримент, методи математичної статистики.

Результати дослідження. Оцінка рівня координаційної підготовленості показала, що на початку педагогічного експерименту більшість учениць 2-х класів мали низький — 22,85 %, нижче середнього — 39,97 % та середній рівні — 11,42 %, 3-х — нижче середнього — 57,1 %, середній рівні — 34,26 %, 4-х — нижче середнього — 29,3 %, середній рівні — 62,06 %.

Після педагогічного експерименту зменшилась кількість учениць 2-х, 3-х, 4-х класів з низьким рівнем у експериментальних групах на 19%, 13,4%, 10,4% а в контрольних на 16,3%, 11,8%, 9,8% відповідно, з рівнем нижче середнього в експериментальних групах — 14,7%, 32,7%, 23,1%, в контрольних — 12,4 %, 21 %, 19,1 %.

Позитивні зрушення в рівні координаційних здібностей відбулися як в контрольних так і в експериментальних групах з покращенням результатів на користь експериментальних груп.

Ключові слова: ритмічна гімнастика, рухові здібності, координаційні здібності, дівчатка молодшого шкільного віку.

Постановка проблеми. Збереження і укріплення здоров'я молодших школярів — одна із самих актуальних проблем сучасного світу. Останнім часом в Україні все більше спостерігається тенденція до погіршення стану здоров'я школярів, зниження працездатності, рухової активності та опірності їх організму до несприятливих умов навколишнього середовища, підвищення стомленості (Кучма В.Р., Чепрасов В.В., 2004; Марченко С.І., Герасименко А. С., 2012; Марченко С.І., 2008). Дбати про фізичне здоров'я, формувати розумові та фізичні якості покликана фізична культура. Загальноосвітні навчальні заклади одержали право вибору з-поміж існуючих варіантів навчання та виховання, а також конструювання нових варіативних навчальних планів та програм, розробку та апробацію нових технологій. Верховська М.В. (2015), Круцевич Т.Ю., Ермолова В.М., Іванова Л.І., Кривчикова О.Д., Смоліус Г.Г. (2013) рекомендують впроваджувати у навчальний процес заняття оздоровчого напрямку, які сприяють гармонійному розвитку рухових здібностей та тренувальному ефекту функціональних можливостей організму.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Одним із ефективних засобів, які дають можливість в комплексі вирішити вищепераховані проблеми

є ритмічна гімнастика. Завдяки своїй доступності, емоційності, вибірковості дії на функціональні системи організму вона стала предметом навчальної, фізкультурно-оздоровчої і спортивної діяльності школярів різних вікових груп.

Верховська М.В. (2015), Мордик О.А., Чеханюк Л.Д. (2013) та інші вказують, що ритмічна гімнастика — дає дітям здоров'я, бадьорість, м'язову радість, підвищує тонус нервової системи. Вони відзначають, що жоден вид спорту не формує так красу тіла і культуру рухів як ритмічна гімнастика. Засоби ритмічної гімнастики вельми різноманітні. За допомогою них розвивають основні рухові здібності і життєво важливі рухові навички, формують правильну поставу. У ритмічну гімнастику входить необмежений вибір рухів, які впливають на самі різні групи м'язів і практично кожен рух можна розглядати, як рух для розвитку координації. Проблему удосконалення координаційних здібностей молодших школярів засобами ритмічної гімнастики вивчали Мордик О.А., Чеханюк Л.Д. (2013), Лисицкая Т.С. (2009) та інші. Вони підкреслюють, що саме молодший шкільний вік особливо сприятливий для оволодіння базовими компонентами культури рухів, освоєння широкого арсеналу рухових координацій, техніки різноманітних фізичних вправ.

У виконаних дослідженнях з проблеми «Теоретико-методичні основи моделювання процесу навчання та розвитку рухових здібностей у дітей і підлітків» розглянуті особливості розвитку координаційних здібностей у дітей і підлітків (Ивашенко О.В., 1988; Иващенко О.В., Дуднік З.М., 2011; Иващенко О.В., Макарова О.А., 2013; Иващенко О.В., 2014; Иващенко О.В., Карпунець Т.В., Кринін Ю.В., 2014; Худолій О.М., Иващенко О.В., 2014; Ivashchenko, O.V., Khudolii, O.M., Yermakova, T.S., Pilewska, W., Muszkieta, R., Stankiewicz, B., 2015; Ivashchenko, O.V., Yermakova, T.S., Cieslicka, M., Zukowska, H., 2015; Ivashchenko, O.V., Yermakova, T.S., Cieslicka, M., Muszkieta, R., 2015; Khudolii, O.M., Iermakov, S.S., Ananchenko, K.V., 2015; Khudolii, O.M., Iermakov, S.S., Prusik, K., 2015)

У зв'язку з цим, стає актуальною проблема пошуку шляхів ефективного використання засобів ритмічної гімнастики для розвитку координаційних здібностей дівчат молодшого шкільного віку, а також, виховання стійкого інтересу і потреби до регулярних занять фізичними вправами та мотивації до здорового способу життя.

Зв'язок теми дослідження з науковими програмами, планами, темами. Тема дослідження є складовою комплексної програми науково-дослідної роботи Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди на 2012—2016 рр. з проблеми «Теоретико-методичні основи моделювання процесу навчання та розви-

тку рухових здібностей у дітей і підлітків» (№ держ. реєстрації 0112U002008).

Матеріали і методи.

Мета дослідження: експериментально перевірити ефективність застосування засобів ритмічної гімнастики, які були систематизовані для розвитку координаційних здібностей дівчат молодших класів.

Завдання дослідження:

Проаналізувати стан теоретичної розробки проблеми на основі науково-методичної літератури.

Визначити загальний рівень розвитку координаційних здібностей дівчат молодшого шкільного віку.

Використати на практиці засоби ритмічної гімнастики і виявити рівень їх впливу на зміну показників координаційної підготовленості дітей.

Методика дослідження. Для досягнення поставленої мети та розв'язання завдань було проведено тестування прояву координаційних здібностей. Результати оброблялись методами математичної статистики.

Результати дослідження. На початку педагогічного експерименту більшість учениць 2-х класів мали низький — 22,85 %, нижче середнього — 39,97 % та середній рівні — 11,42 %, 3-х — нижче середнього — 57,1 %, середній рівні — 34,26 %, 4-х — нижче середнього — 29,3 %, середній рівні — 62,06 %.

Результати експерименту, що вивчає ефективність впливу засобів ритмічної гімнастики на розвиток координаційних здібностей дівчат 2—4 класів наведені у таблицях 1—3. Дослідженням встановлено зміни показників розвитку координа-

Таблиця 1

Ефективність впливу засобів ритмічної гімнастики на розвиток координаційних здібностей дівчат 2 класів

Тести	Групи	$X \pm m$	t	%
Стрибки на двох ногах руки за головою, м	Е	1,51±0,1	4,87	89,1
	К	0,8±0,01		
Стрибки на двох ногах руки за спиною, с	Е	1,09±0,15	3,83	118,8
	К	0,5±0,04		
Стрибок вперед, назад, вправо, вліво, м	Е	0,5±0,04	6,768	140,4
	К	0,21±0,02		
Різниці стрибка з місця вперед та назад, м	Е	0,31±0,03	5,886	148,2
	К	0,12±0,02		
Човниковий біг 4×9 м, с	Е	1,5±0,08	3,316	34,83
	К	1,11±0,08		
Ходьба по прямій лінії після 5 обертів, см	Е	36,06±2,34	3,706	38,7
	К	26,0±1,38		
Стійка на одній нозі з закритими очима, с	Е	5,38±0,4	3,42	62,26
	К	3,31±0,45		
Вправи на поєднання рухів руками, тулубом, ногами, бал	Е	1,19±0,1	2,24	35,7
	К	0,88±0,1		
t табл. = 2,042				

Таблиця 2

Ефективність впливу засобів ритмічної гімнастики на розвиток координаційних здібностей дівчат 3 класів

Тести	Групи	X±m	t	%
Стрибки на двох ногах руки за головою, м	Е	2,65±0,13	4,019	49,2
	К	1,8±0,17		
Стрибки на двох ногах руки за спиною, с	Е	0,99±0,13	2,909	78,4
	К	0,55±0,08		
Стрибок вперед, назад, вправо, вліво, м	Е	0,57±0,09	2,201	66,7
	К	0,34±0,05		
Різниці стрибка з місця вперед та назад, м	Е	0,19±0,02	3,807	110,2
	К	0,09±0,01		
Човниковий біг 4×9 м, с	Е	1,29±0,07	5,1	53,3
	К	0,84±0,05		
Ходьба по прямій лінії після 5 обертів, см	Е	34,13±2,25	3,397	55,11
	К	22,0±2,77		
Стійка на одній нозі з закритими очима, с	Е	7,13±0,43	6,4	132,65
	К	3,06±0,47		
Вправи на поєднання рухів руками, тулубом, ногами, бал	Е	1,31±0,09	2,298	31,25
	К	1,0±0,1		
t табл. = 2,042				

Таблиця 3

Ефективність впливу засобів ритмічної гімнастики на розвиток координаційних здібностей дівчат 4 класів

Тести	Групи	X±m	t	%
Стрибки на двох ногах руки за головою, м	Е	0,98±0,09	3,881	75,8
	К	0,56±0,06		
Стрибки на двох ногах руки за спиною, с	Е	0,24±0,02	4,694	104,3
	К	0,12±0,01		
Стрибок вперед, назад, вправо, вліво, м	Е	0,42±0,05	3,599	97,9
	К	0,21±0,03		
Різниці стрибка з місця вперед та назад, м	Е	0,19±0,03	2,633	85
	К	0,1±0,01		
Човниковий біг 4×9 м, с	Е	1,74±0,13	5,243	82,2
	К	0,965±0,07		
Ходьба по прямій лінії після 5 обертів, см	Е	41,65±4,88	1,857	30,4
	К	31,95±1,87		
Стійка на одній нозі з закритими очима, с	Е	5,3±0,51	2,975	65,6
	К	3,2±0,48		
Вправи на поєднання рухів руками, тулубом, ногами, бал	Е	1,18±0,05	4,876	56,7
	К	0,75±0,07		
t табл. = 2,042				

ційних здібностей у експериментальних і контрольних групах, що відбувались різними темпами. Спостерігається тенденція до покращення росту результатів в сторону експериментальних груп.

Відбулися відносно великі зміни в експериментальній групі у дівчат 2-х класів до здібності диференціювати просторово-динамічні параметри рухів, здібності до перебудови рухових дій та здібності до збереження стійкості пози. Дещо меншими темпами відбувся приріст результатів у здібності до диференціювання просторово-часових параметрів рухів, здібності до координованості рухів і здібності до збереження вестибулярної стійкості. Можливо це пов'язано з відносно невеликою силою та нестабільністю нервових процесів і малою координацією рухів.

Вивчення темпів розвитку координації дівчат 3-х класів дають підставу стверджувати, що відбулися відносно великі зміни в експериментальній групі до здібності диференціювати просторово-динамічні параметри рухів та здібності до перебудови рухових дій. Також відбулися значні зрушення результатів порівняно з дівчатками 2-х і 4-х класів у здібності до збереження стійкості пози. Отже, в програмі з фізичної культури треба передбачити у молодшому шкільному віці вправи для тренування цієї здібності. Дещо меншими темпами відбувся приріст результатів у здібності до диференціювання просторово-часових параметрів рухів, здібності до координованості рухів і здібності до збереження вестибулярної стійкості.

Відбулися відносно великі зміни в експериментальній групі у дівчат 4-х класів за результатами здібності до перебудови рухових дій і здібності диференціювати просторово-динамічні параметри рухів. Старші діти краще використовують свою перевагу в координаційних і швидкісних можливостях для виконання швидкісно-силових вправ, краще здійснюють координаційні перебудови при рухових переключеннях, краще координують стійкість вертикальної пози за ускладнених умов, поєднують рухи різної структури та рівнів регулювання та виявляють високий рівень спритності. Дещо меншими темпами відбувся приріст результатів у здібності до диференціювання просторово-часових

параметрів рухів, здібності до координованості рухів та здібності до збереження стійкості пози.

Після педагогічного експерименту зменшилась кількість учениць 2-х, 3-х, 4-х класів з низьким рівнем у експериментальних групах на 19%, 13,4%, 10,4% а в контрольних на 16,3%, 11,8%, 9,8% відповідно, з рівнем нижче середнього в експериментальних групах — 14,7%, 32,7%, 23,1%, в контрольних — 12,4 %, 21 %, 19,1 %. Отримані експериментальні дані підтверджують значний вплив засобів ритмічної гімнастики на розвиток координації у дівчат 7—10 років. Спостерігається досить високий, статистично достовірний приріст середніх результатів ($P < 0,05$), що тісно пов'язується зі сприятливими періодами розвитку цієї здібності.

Обговорення результатів дослідження. Аналіз стану проблеми в науково-методичній літературі показав, що особливе місце серед рухових здібностей займає координація. Вона зв'язана з усіма іншими здібностями, особливо з руховими навичками, тому має комплексний характер.

Більшість авторів вважають молодший шкільний вік основним періодом для активного розвитку координації. Це пояснюється високою лабільністю центральної нервової системи, удосконаленням функцій головного мозку, інтенсивним розвитком рухового, зорового, слухового тактильного та інших аналізаторів.

Висновки

На початку педагогічного експерименту більшість учениць мали рівень координаційних здібностей нижче середнього.

Динаміка отриманих даних засвідчила ефективність розробленої, апробованої і впровадженої в процес фізичного виховання методики розвитку координаційних здібностей молодших школярів засобами ритмічної гімнастики. Під час формувального експерименту в усіх експериментальних групах було виявлене значне зростання рівня координаційних здібностей ($P < 0,05$), в контрольних групах переважали середній і достатній рівні.

Література

1. Верховська М. В. Основи програмування занять з використанням фізкультурно-оздоровчих технологій у процесі фізичного виховання учнів загальноосвітніх навчальних закладів // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. — 2015. — № 1. — С. 17-23.
2. Кучма В. Р. Оценка физического развития как скрининг-тест выявления детей с донозологичес-

References

1. Verkhov's'ka M.V. (2015). *Osnovy prohramuvannya zanyat' z vykorystannyam fizkul'turno-ozdorovchykh tekhnolohiy u protsesi fizychnoho vykhovannya uchniv zahal'noosvitnikh navchal'nykh zakladiv*. Pedahohika, psykholohiya ta medyko-biolohichni problemy fizychnoho vykhovannya i sportu, (1), 17-23.
2. Kuchma V.R. & Cheprasov V. V. (2004). *Ocenka fizicheskogo razvitija kak skринing-test vyjavlenija*

- кими порушеннями / В. Р. Кучма, В. В. Чепрасов // Гигиена и санитария. — 2004. — №4. — С. 39-42.
3. Лисицкая Т. С. Методика организации и проведения занятий фитнесом в школе / Т. С. Лисицкая // Спорт в школе. — 2009. — №3 17-24. — [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://spo.1september.ru>.
 4. Марченко С. І. Особливості координаційних здібностей у дітей молодших класів / С. І. Марченко, А. С. Герасименко // Матеріали наукової конференції «Актуальні проблеми фізкультурної освіти». VII Міжнародна електронна наукова конференція (20-21 квітня 2012 року). — Харків. : «ОВС», 2012. — С. 34 — 36.
 5. Марченко С. І. Умови ефективного розвитку рухових здібностей у школярів молодших класів засобами рухливих ігор : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. вих. і спорту : 24.00.02 «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення» / С. І. Марченко. — Харків, 2008. — 21с.
 6. Мордик О. А. Виховання координаційних здібностей молодших школярів засобами ритмічної гімнастики [Текст] / О. А. Мордик, Л. Д. Чеханюк // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Сер. : Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт, 2013. — Вип. 112 (1). — С. 226 — 228.
 7. Фізична культура для загальноосвітніх навчальних закладів. 1-4 класи / Т. Ю. Круцевич, В. М. Єрмолова, Л. І. Іванова, О. Д. Кривчикова, Г. Г. Смолюс. — К. : Літера ЛТД, 2013. — 55 с.
 8. Иващенко О.В. Нормативные показатели тренировочных нагрузок на начальном этапе подготовки юных гимнасток 6—8 лет: Автореф. дис. ... канд. пед. наук. 13.00.04 / Иващенко О.В. — М.: НИИ физиологии детей и подростков, 1988. — 17 с.
 9. Иващенко О.В. Вікові особливості розвитку рухових здібностей дівчат старших класів / Иващенко О.В., Дуднік З.М.// Теорія та методика фізичного виховання. — 2011. — № 8. — С. 3—5. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.8.727>.
 10. Иващенко О. В. Порівняльна характеристика рухової підготовленості школярів 8—9 класів / О. В. Иващенко, О. А. Макарова // Теорія та методика фізичного виховання. — 2013. — № 1. — С. 40-46. DOI: <http://dx.doi.org/doi:10.17309/tmfv.2013.1.1009>.
 11. Иващенко О. В. Особливості функціональної, координаційної й силової підготовленості юнаків 9—11 класів / О. В. Иващенко // Теорія та методика фізичного виховання. — 2014. — № 1. — С. 24-33. — DOI:<http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2014.1.1042>
 12. Иващенко О. В. Вікова динаміка функціональної, координаційної й силової підготовленості дівчат 8—9 класів / О. В. Иващенко, Т. В. Карпунець, Ю. В. Крінін // Теорія та методика фізичного виховання. — 2014. — № 1. — С. 34-42. — DOI:<http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2014.1.1043>
 13. Худолій О.М. Теоретико-методичні засади системи підготовки юних гімнастів 7—13 років: Автореферат дисертації доктора наук з фіз.вих. і спорту: 24.00.01. — К.: НУФВіС, 2011. — 44 с.
 14. Худолій О.М. Моделирование процесса навчання та розвитку рухових здібностей у дітей і підлітків: Мотивация и развитие двигательных способностей детей с дозологическими нарушениями. Гигиена и санитария, (4), 39-42.
 3. Lisickaja T. S. (2009). Metodika organizacii i provedenija zanjatij fitnessom v shkole. Sport v shkole, (3), 17-24. — [Elektronnyj resurs]. — Rezhim dostupa: <http://spo.1september.ru>.
 4. Marchenko S.I. & Herasymenko A. S. (2012). Osoblyvosti koordynatsiynykh zdbnostey u ditey molodshykh klasiv. Materialy naukovoyi konferentsiyi «Aktual'ni problemy fizkul'turnoyi osvity» (20-21 kvitnya 2012 roku). Kharkiv : «OVS», 34—36.
 5. Marchenko S. I. (2008). Umovy efektyvnoho rozvytku rukhovyykh zdbnostey u shkolyariv molodshykh klasiv zasobamy rukhlyvykh ihor : avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya kand. nauk z fiz. vykh. i sportu : 24.00.02 «Fizychna kul'tura, fizychne vykhovannya riznykh hrup naseleण्या». Kharkiv, 21.
 6. Mordyk O. A. & Chekhanyuk L. D. (2013). Vykhovannya koordynatsiynykh zdbnostey molodshykh shkolyariv zasobamy rytmichnoyi himnastyky [Tekst]. Visnyk Chernihiv'skoho natsional'noho pedahohichnoho universytetu. Ser. : Pedahohichni nauky. Fizychne vykhovannya ta sport, 112 (1), 226—228.
 7. Krutsevych T. Yu., Yermolova V.M., Ivanova L.I., Kryvchykova O.D. & Smolius H. H. (2013). Fizychna kul'tura dlya zahal'noosvitnikh navchal'nykh zakladiv. 1-4 klasy. K. : Litera LTD, 55.
 8. Ivashchenko O.V. (1988). Normativnye pokazateli trenirovochnykh nagruzok na nachal'nom jetape podgotovki junyh gimnastok 6—8 let: Avtoref. dis. ... kand. ped. nauk. 13.00.04. M.: NII fiziologii detej i podrostkov, 17.
 9. Ivashchenko O.V. & Dudnik Z.M. (2011). Vikovi osoblyvosti rozvytku rukhovyykh zdbnostey divchat starshykh klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (8), 3—5. DOI: <http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2011.8.727>.
 10. Ivashchenko O.V. & Makarova O.A. (2013). Porivnyal'na kharakterystyka rukhovoyi pidhotovlenosti shkolyariv 8—9 klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (1), 40—46. DOI: <http://dx.doi.org/doi:10.17309/tmfv.2013.1.1009>.
 11. Ivashchenko O. V. (2014). Osoblyvosti funktsional'noyi, koordynatsiynoyi y sylovoyi pidhotovlenosti yunakiv 9—11 klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (1), 24—33. DOI:<http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2014.1.1042>
 12. Ivashchenko O.V., Karpunets' T.V. & Krinin Yu.V. (2014). Vikova dynamika funktsional'noyi, koordynatsiynoyi y sylovoyi pidhotovlenosti divchat 8—9 klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna* [Theory and methods of the physical education], (1), 34-42. DOI:<http://dx.doi.org/10.17309/tmfv.2014.1.1043>
 13. Khudolii O.M. (2011). Teoretiko-metodichni zasadi sistemi pidgotovki iunikh gimnastiv 7—13 rokov. Dokt. Diss. [Theoretical-methodic principles of system of junior, 7-13 yrs. age, gymnasts' training Dokt. Diss.], Kiev, 44 p.
 14. Khudolii O.M. & Ivashchenko O.V. (2014). Modelyuvannya protsesu navchannya ta rozvytku

- нографія / Худолій О.М., Іващенко О.В. — Харків: ОВС, 2014. — 320 с.
15. Худолій О.М. Основи науково-дослідної роботи у фізичному вихованні і спорті: Навчальний посібник / Худолій О.М., Іващенко О.В. — Харків: ОВС, 2014. — 320 с.
 16. Худолій, О. М., Іващенко, О. В. Теорія і методика викладання гімнастики: Навчальний посібник. — Т. 1. — Харків: "ОВС", 2014. — 384 с.
 17. Ivashchenko, O. V., Khudolii, O. M., Yermakova, T. S., Pilewska, W., Muszkieta, R., Stankiewicz, B. (2015). Simulation as method of classification of 7-9th form boy pupils' motor fitness. *Journal of Physical Education and Sport (JPES)*, 15(1), Art # 23, pp. 142–147. DOI: <http://dx.doi.org/10.7752/jpes.2015.01023>
 18. Ivashchenko, O.V., Yermakova, T.S., Cieslicka, M., Zukowska, H. (2015). Discriminant analysis in classification of motor fitness of 9–11 forms' juniors. *Journal of Physical Education and Sport*, 15(2), 238–244. doi:10.7752/jpes.2015.02037
 19. Khudolii O.M., Titarenko A.A., The effectiveness of development programming strength in primary school children. / Khudolii O.M., Titarenko A.A. // *Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports*, 2013, vol.7, pp. 83-88. doi:10.6084/m9.figshare.744827
 20. Khudolii, O.M., Iermakov, S.S., Prusik, K. (2015). Classification of motor fitness of 7–9 years old boys. *Journal of Physical Education and Sport*, 15(2), 245–253. doi:10.7752/jpes.2015.0203
 - rukhoverykh zdbnostey u ditey i pidlitkiv: Monohrafiya. Kharkiv: OVS, 320.
 15. Khudolii O.M. & Ivashchenko O.V. (2014). *Osnovy naukovo-doslidnoyi roboty u fizychnomu vykhovanni i sporti: Navchal'nyy posibnyk*. Kharkiv: OVS, 320.
 16. Khudolii O.M. & Ivashchenko O.V. (2014). *Teoriya i metodyka vykladannya himnastyky: Navchal'nyy posibnyk*. 1, Kharkiv: "OVS", 384.
 17. Ivashchenko, O. V., Khudolii, O. M., Yermakova, T. S., Pilewska, W., Muszkieta, R., Stankiewicz, B. (2015). Simulation as method of classification of 7-9th form boy pupils' motor fitness. *Journal of Physical Education and Sport (JPES)*, 15(1), Art # 23, pp. 142–147. DOI: <http://dx.doi.org/10.7752/jpes.2015.01023>
 18. Ivashchenko, O.V., Yermakova, T.S., Cieslicka, M., Zukowska, H. (2015). Discriminant analysis in classification of motor fitness of 9–11 forms' juniors. *Journal of Physical Education and Sport*, 15(2), 238–244. doi:10.7752/jpes.2015.02037
 19. Khudolii O.M., & Titarenko A.A. (2013). The effectiveness of development programming strength in primary school children. *Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports*, 2013, vol.7, pp. 83-88. doi:10.6084/m9.figshare.744827
 20. Khudolii, O.M., Iermakov, S.S., Prusik, K. (2015). Classification of motor fitness of 7–9 years old boys. *Journal of Physical Education and Sport*, 15(2), 245–253. doi:10.7752/jpes.2015.0203

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ РАЗВИТИЯ КООРДИНАЦИИ У ДЕВОЧЕК МЛАДШЕГО ШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА СРЕДСТВАМИ РИТМИЧЕСКОЙ ГИМНАСТИКИ

Марченко С. И., Захарова Е. Г.

Харьковский национальный педагогический университет имени Г. С. Сковороды

Реферат. Статья: 6 с., 3 табл., 20 источников.

Цель исследования: экспериментально проверить эффективность использования средств ритмической гимнастики, которые были систематизированы для развития координационных способностей девочек младших классов. **Методы исследования:** 1. Метод теоретического анализа и обобщения литературных источников. 2. Метод контрольных испытаний. 3. Педагогический эксперимент. 4. Методы математической статистики.

Главные результаты исследования. Оценка уровня координационной подготовленности показала, что в начале педагогического эксперимента большинство учениц 2-х классов имели низкий — 22,85 %, ниже среднего — 39,97 % и средний уровни — 11,42 %, 3-х — ниже среднего — 57,1 % и средний уровни — 34,26 %, 4-х — ниже среднего — 29,3 %, и средний уровни — 62,06 %.

После педагогического эксперимента уменьшилось количество учениц 2-х, 3-х, 4-х классов с низким уровнем в экспериментальных группах на 19%, 13,4%, 10,4% а в контрольных на 16,3%, 11,8%, 9,8% соответственно, с уровнем ниже среднего в экспериментальных — 14,7%, 32,7%, 23,1%, в контрольных — 12,4 %, 21 %, 19,1 %.

Положительные сдвиги в уровне координационных способностей состоялись как в контрольных, так и в экспериментальных группах с улучшением результатов в пользу экспериментальных групп.

Ключевые слова: ритмическая гимнастика, двигательные способности, координационные способности, девочки младшего школьного возраста.

PEDAGOGICAL COORDINATION IN TERMS OF DEVELOPMENT DEVOCHEK JR. RULER AGE RYTMYESHKOY FUNDS GYMNASTICS

Marchenko S.I., Zakharova E.G.

G.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University

Report. Article: 6 p., 3 tables., 20 sources

Objective: To experimentally test the effectiveness of use of rhythmic gymnastics, which were systematized for the development of coordination abilities of girls of elementary grades. **Methods:** 1. A method of theoretical analysis and synthesis of the literature. 2. The method of monitoring tests. 3. Teaching Experiment. 4. Methods of mathematical statistics.

The main results of the study. Evaluation of coordination of preparedness level has shown that the majority of pupils 2 classes were low at the beginning of the pedagogical experiment — 22.85%, lower than the average — 39.97% and the average level — 11.42% 3 — below average — 57, 1% and average — 34.26%, 4 — below average — 29.3%, and average — 62.06%.

After pedagogical experiment decreased the number of students 2, 3, 4 classes with a low level in the experimental group by 19%, 13.4%, 10.4% and control 16.3%, 11.8% 9.8%, respectively, with the lower middle in experimental — 14.7%, 32.7%, 23.1% in the control — 12.4%, 21%, 19.1%.

Positive changes in the level of coordination skills held in both the control and the experimental groups with improved results in favor of the experimental groups.

Key words: rhythmic gymnastics, motor skills, coordination abilities, the girls of primary school age.

Інформація про авторів:

Марченко Світлана Іванівна: sport-svet2011@mail.ru; Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, вул. Алчевських, 29, м. Харків, 61002, Україна.

Захарова Євгенія Геннадіївна: sport-svet2011@mail.ru; Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, вул. Алчевських, 29, м. Харків, 61002, Україна.

Цитуйте статтю як: Марченко С.І. Педагогічні умови розвитку координації у дівчат молодшого шкільного віку засобами ритмічної гімнастики / Марченко С.І., Захарова Є.Г. // Теорія та методика фізичного виховання. — 2015. — № 2. — С. 3—9. DOI: 10.17309/tmfv.2015.2.1135
Стаття надійшла до редакції: 25.05.2015 р. Прийнята: 05.06.2015 р. Надрукована: 30.06.2015 р.